

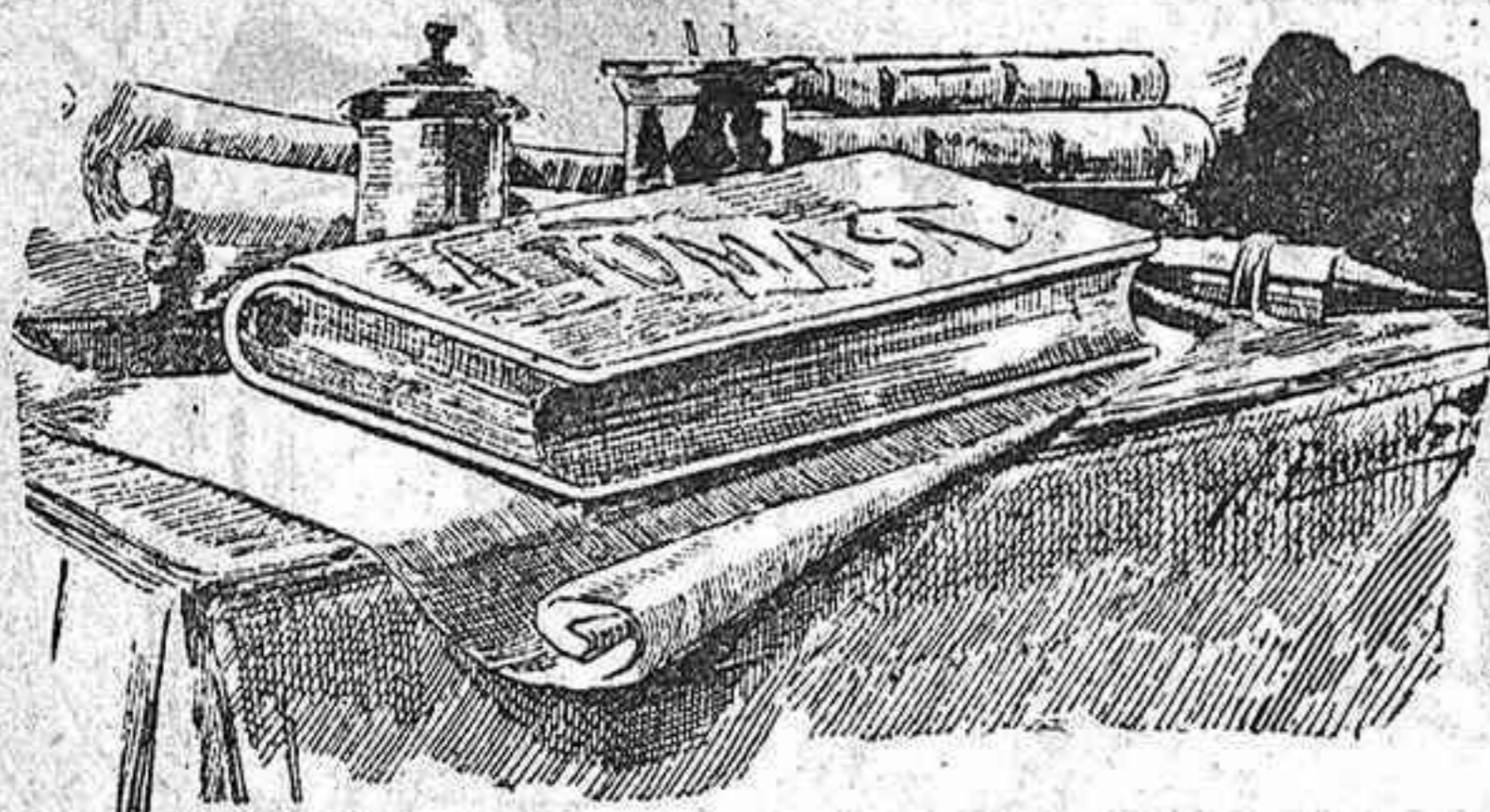
ANY II

NÚM. 61

BARCELONA 25 OCTUBRE DE 1889.

Elisa Mendoza Genovio

¡GOSSOS!

O 'M VINGAN AB GOSSOS! No sé si algú de 'ls lectors d' aquest setmanari es aficionat á criarne. Si n' hi ha, cap, en aquest punt no fem lliga. ¡Que hi farém!

Me consta qu' aquest animal es lo *non-plus-ultra* de la fidelitat; estich convenut de que, criat desde cadell, es manso com un bé; comprench qu' un gós arriba á fer companyia, y per xó no m' estranya alló de que:

Si tens pór, comprat un gós; tot lo que vulguin, pero 'm veig en lo cas de dir que 'ls gossos no 'm plauhen.

Y es que só descontentadis, y m' agradan moltes cosas qu' á molts no 'ls agradan. Sense anar mes lluny: durant l' Exposició vaig sentir á molts que criticaven l' arch-cascada de la *plassa* de Catalunya, y algú va dir que si en comptes d' arch-cascada, era arch de paperinas (xiste del guerrero del filabarqui) y no obstant á mi vá agradarme molt. Are mateix hi ha qui voldria que desaparegués 'l safreix de dita plassa y á mí m' agrada que s' hi quedi perque fa molt efecte.

Vull dir ab tot aixó, que só difícil d' acostumar, y que m' agradan una porció de cosas que no satisfan als demés,

Aquesta aversió á la familia canina no es pás d' ara, ja 'm vé desde petit. Recordo que quan anava á estudi donava una volta de mil dimonis per no passar per un carrer ahont hi havia un carboner que tenia un gós ó gossa... no m' hi faré fort, que semblava com que hagués hagút esmént de la meva antipatia á sa rassa, y al véurem, comensava á refunfunyar, ensenyantme una dentadura, que cap dentista tindria res que ferhi, perque la vritat, era bonica.

Un día vaig atrevirme á alsá 'l brás, per veurer si d' allí en avánt me respectaria, y, gracias á la pronta intervenció de 'l seu amo, poguí escaparme millor de lo que era d' esperar, ab un sarrell á la part trasera de la brusa.

Deixo á la consideració de vostés la manera com, desd' allavors, vaig refermarme en la mala opinió que de 'ls gossos tenia. No 'n podia veurer cap, ni en pintura.

¡Si 'ls pogués enterar de totas las dresseras que m' han destorbat los gossos! ¡Si 'ls pogués explicar tots los mals de cap que m' han fet passar! Fora la cansó enfadosa y 'm guardaré bé prou de contarlos.

Lo que no puch passar per alt es un cas, ó dos cassos, en que no fa gayres días me vá posar una d' aqueixas bestias.

Lo seu amo era un sabater que tenia botiga á baix de casa, y cada dematí jo hi entrava per emportarme 'l diari que m' hí deixava 'l repartidor; vol dir, que 'l gós me coneixia, y fins remenava la qua cada vegada que 'm veyia. No era estrany; jo, perque 'l sabaté no 's cregués que las pestes que deya de 'ls gossos eran indirectas pe 'l seu, acostumava á donarli lo tarrosét de sucre que 'm sobrava del café, y velshi aquí á que venian aquells remenaments de raba.

Lo gós del mestre de sola es deya *Chelin*.

Un dematí d' un día de festa, seguint la meva costum d' entrar á buscar 'l diari, vingué 'l *Chelin* á refregarse per las camas. ¡Toma!—vaig dirli tirantli lo terrós de sucre, qu' ell va cassar ab la llestesa d' un escamotejador.

Acabat de llegir lo diari, surtu de la tenda y al arribar al Monument de Colon, m' adono de que 'l *Chelin* me seguia.—¡Si es pensarán que aquet gos es teu!—Aquesta exclamació vaig ferla ab cert escrúpol pero no per aixó volguí tornar enrera. Arrivém al peu del Monument de Lopez, no 's podia donar un pas; tota la plassa plena de fang y sots d' aigua, perque la nit anterior havia plogut, y 'l *Chelin*, tot content, comensá á rabejarse pe 'ls sots y á saltá de l' un al altre y revolcarse per 'l li, y saltá per allá.

Ja 'm va donar mala espina aquell esbargiment del *Chelin*, y jo tot era dir á la gent, que al véurel passar s' apartava:—“ No tingan pór, está enjogasat, pero es incapás de fer mal á ningú.”

Ab aquesta, passa un senyor ab las mans al darrera, fent voltejá 'l parayguas; lo gos se n' adona, veu la bellugadissa de las barnillas, y d' un bot arreplega 'l parayguas del senyor, y, com si hagués guanyat una batalla y alló fós 'l trofeu de la victoria, comensa á correr com un boig.

¡Ey, Mestre!—cridá 'l senyó dirijintse á mi.—¿Que no veu lo seu gos?

—Oh... no es meu.

—¿Com que no es seu? ¿Y alló de *no tingan por... no fá mal á ningú?* ¿Que potser l' ha ensenyat á robar parayguas?

—Ja veurá, 'l gos vé ab mí, pero no es meu, y 'l parayguas... no es meu, es de vosté.—Jo no sabia lo que 'm deya: Hauria donat quatre duros perque la terra se 'm hagués engolit.—¡*Chelin!* ¡*Chelin!* Tot era cridarlo pero 'l gos corra que corra. Arrenco á correr detrás de 'l gos, 'l senyor detrás de mi, y dos municipals detras del senyor, pensantse que hi havia lladres.

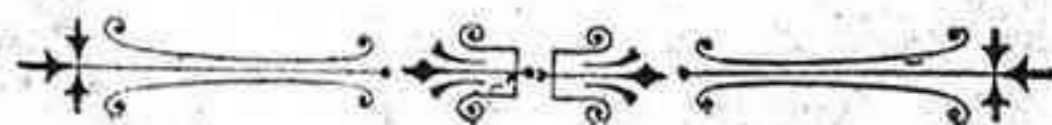
Allí va armarse la de *Dios es Cristo* y mes encara quan lo *chelin*, assorat per los crits, torna á empendrer la carrera á tot escape cap al Parque.

Jo volia anar detrás d' ell pero los municipals 'm van fer pendrer lo camí de ca' la Ciutat.

Resultat; que vaig haver de pagar la multa y lo parayguas, perque á la quenta lo *chelin*, segons 'm va dir lo sabater, va arribar á casa ab las mans á las butxacas, vuy dir: sense aquella prenda.

Tot aixó vaig guanyar; ara diguintme ab franquesa. ¿No tinch motius per odiar hasta lo gos de Sant Roch?

RAMON ROMAN.

VIATJE FILOSÓFICH-HUMORÍSTICH

AL INTERIOR DEL CRÁNEO HUMÁ

D. SEVERI ESTACA

Te 'l presento, á n' aquí 'l tens,
es un poeta, socialista,
filosófich, terrorista
y home de grans pensaments.

Se diu *D. Severi Estaca*,
es alt y magre, está groch,
en lo cor hi te mol foch
y cap ral en la butxaca.

Aixó 'l te tan impacient
y del mon tan aburrit
que llensa á tot' hora un crit
contra tot bitxo vivent.

Puig la gana tan l' incita,
que son—faltantli recursos—
ácil-prúscich sos discursos,
y 'ls seus versos *dinamila*.

Tancat dalt d' un colomá
com Marat dintre sa cova,
sols una solució trova,
suprimí 'l género humá!

En tota qüestió se fica,
las reputacions trosseja,
á las virtuts manosseja
y lo mes sagrat critica.

Lo bó ab lo dolent confon,
no créu rés y tot ho sab,
fins s' esclafaría 'l cap
si 'l seu cap sigués lo mon.

Un bisturí te per ploma,
y per llengua una destrál,
es un ser escepcional,
una *vibra* en forma d' home.

De la crítica traspassa
los dintells, sempre agressiu,
per tinta te fé, y escriu
sobre *paper de mostassa*.

No te amichs ni 'n vol tení,
Ell mateix diu, y ab rahó:
l' amiatat de l' *escursó*
no pot tindre bona fi.

Sentat damunt d'un bagul
per no tindre cap cadira
lo trovém, sa vista mira
ficso al cel, com fentli insult.

Sa boca s' obra y badalla,
lo seu cor un suspir llensa,
¡mirém si 's calla 'l que pensa
ó si pensa lo que 's calla!

Entrém en lo seu cervell
are que distret está,
¡de segú no 'ns sentirá
tenint tant vuit lo ventrell!

.....
.....

«¡Farsa! ¡miseria! ¡mentida!
«lo mateix avuy que ahí,
«¡patir sempre per patí!
«¿y d' aixó ne dihuen vida?

«No comprench quin alicant
«pot tindre 'l viure, vivint
«á totas horas sufrint
«inaguantable torment?

«Torment *fisich* y moral;
«lo *fisich* me torna *tisich*,
«y 'l *moral* en contra 'l *fisich*
«enpitjora lo meu mal!

«Misatjers de la *materia*,
«recargolantse, 'ls budells
«me donan serios concells
«per sortir de la miseria.

«—¿Qué fas parat? ¿qué 't deté?
«¿no tens fam? ¿perqué pateixes?
«¿los grans *resorts* no coneixes
«per ser rich? ¡Donchs vulgaho ser!

«Prent un paper en la farsa
«social, dominat lo cor,
«y si no pots ser *actor*,
«al menos sigas *comparsa*.

«Sigas soldat de l' *embrolla*;
«ab l' infamia transigeix,
«lo cás es que posis greix;
«lo esencial, fer bullí l' olla.

«¿Te creus sabi y fás agravi
«á las *tripas* que no atipas?
«¡mentres no *atipis* las *tripas*
«no diguis que siguis sabi!

«La moral es l' aneurisme
«qu' acaba ab nostra existencia,
«la gran y vritable *ciencia*
«¿no sabs quin' es? ¡l' *egoisme*!

«L' *egoisme* sols impera;
«sens' ell la vida es molt trista;
«¡Apa donchs, feste egoista,
«y visca la fartanera!

«Aixó 'm cridan los budells
«amenassants, irascibles,
«espantosos y terribles,
«veyent que no 'm cuido d' ells.

«La *moral* me crida—¡No!
«si *etca* 'l ventre 't demana,
«milló es morir-se de gana,
«que faltar á la rahó!

«Sigas honrat, l' honradesa
«val mes que tot l' or de j mon,

«no vulgas abaixá 'l front
«baix lo pés de la vilesa.

«Si 'l desitj de menjá 't truca,
«mortificat, fes lo sórt,
«no venguis la fé del cor
«per la *prosaica* manduca.

«Pensa qu' eix mon no es lo *centre*
«de l' *esprit indéfini*;
«¡en la patria de l' *esprit*
«no hi te jurisdició 'l ventre!

«Mira al cel, la inmensitat,
«derrera sa vaporosa
«capa, l' ánima reposa;
«¡allí hi viu la veritat!

«Creventhó aixís, plé d' anhel
«cap al cel la vista giro,
«y per mes que á lo cel miro
«sols *nubols* veig en lo cel!

«Planetas que resplandents
«traspasan per l' Emisferi:
«dubte y boyras del misteri
«á ma pena indiferents.

«La fé 'm crida.—Resa y creu,—
«y si al cel also 'l reclam,
«los crits de la meva fam
«ofegan la seva veu.

«Com fullas que 'l vent hi juga,
«son las meas il-lusions
«cerco en l' home perfeccions
«y no veig cap nat que 'n duga.

«Ni á dintre mateix del temple
«puch trovar en ma agonía
«un ser sense hipocressía,
«que de fé me dongui exemple.

«Tot está corcat y brut
«en tot reyna la maldat
«l' *egoisme*, es caritat,
«l' escandol, una virtut.

«L' amistar, explotació,
«l' amor, capritxo sensual.
«La rahó, es convencional,
«puig no se lo qu' es rahó.

«L' honor, es una bona capa
«per tapar tota vilesa.
«L' ignocencia y la puresa
«no s' arrelan en lo mapa.

JOSEPH M.ª CODOLSA.

Se continuará.

QUENTOS

Un ricatxo va voler comprar una finca á Andalucía,
y al efecte, va anar á mirarsen una, pero va semblarli
lo lloch massa solitari.

—Qué li sembla? va preguntarli el venedor.

—La finca ja m' agrada pero noto poch moviment
en el país.

—No ho diga!... va contestar l' altre. Poch movi-
ment y tenim al menos un terremoto cada any...

Un sub'ecte va troverse ab un conegut en los banys
de Caldetas.

—Ola, y la senyora?

—L' he deixada á Barcelona.

—Sola?

—Ja tinch un amich que la vigila.

—Y qui vigila al amich? contesta l' altre.

No sabém lo que devía pensar lo casat pero lo
cert es que l' endemá vá agafar el tren y se 'n vá tor-
nar á casa.

SISTEMAS DE PAGO

—Ja 'm déu un any, D. Benet
y vosté, veig, qu' entre tant,
menja y béu y es fá 'l distrét....

—¿Qué deya el Deu d' Abrahám?
Dona menjá á qui te fam
y don' beurer á qui te sed.

—Oh, ya, ya... pero, pagánt.

EXPOSICIÓ DE PARÍS

—Vous allez voir como ahorra
le jago une chose, moi.

—¿Qué diu que vol fer?

—Voilà!

—Te-foy!... com m' ha tret la gorra!

AMON AMICH PEPE DEL HORT

MISSIVA

Noy, lo mon está perdut;
jo no sé lo qu' ha passat,
pero está tan convulsat
que si dura aquest estat,
creume qu' oli 'ns hi ha caigut.

Los homes ab tot traficant;
ja en lo món ningú s' entén,
y la vritat y 'l talént
y l' honor y el sentimént
ja no se sab ahont se fican.

Tot se vén; tot s' enagena;
la societat mercát es,
hont, per mes que 't dongui pena,
de titols y honors omplena
á n' aquell que 'n dona més.

Tens diners? ja tens honor.
Tens diners? talent te sobra.
Tens diners? pots sens temor
cometre lo crim major;
lo món t' absoldrá de sobra.

No busquis pas avuy día
que lo que la rahó exigeix
á son lloch jamay ne sia.
Avuy tot ho consegueix
la riquesa ó la osadía.

Si un salvatge es pert de vista
per lo atrevit, se conquista
una posició 'l salvatge.
Jo avuy coneix periodista
que fins posa amor ab h.

Si sents qu' es un desgabell
l' administració... Cá... es l' ábia
del qui ho diu; si, voto á nell!
No te 'l creguis; es la r' ábia
perque no pot sucarhi éll.

Hi ha qui al cel sos crits envía
y parlant d' honra s' esbrava
perque 's sisa en l' arcaldía;
y si ell serhi may lograva,
ni paréts hi deixaría.

¡Lo sufragi Universal!
crida un altre ab veu entera
d' una conciencia legal,
y robaria el fanal
del Sant Cristo de Piera.

Y al igual qu' el rengló aquest,
son los altres; es probat.
Tria y remena, Peret,
y després qu' hakis triat,
no 'n treurás un pam de net.

Passa al teatro. ¡Noy, fa horror!
allí el merit res conquista.
Tot es inquinia ó favor;
no t' farán pas la revista
que no coneixin l' autor.

Ja pot ser bó... No s' acaba
si la comedia es de 'n Juan;
pero si es de 'n Pere, alaba
que te crió! y será gran
encara que siga un raba.

Y no 't pensis que 'l que 't dich
ho saben molts com jo ho sé.
Rés, tot es que 'l revisté
siga del autor amich
ó li dégui algún diner.

Al observador no enganya
lo qu' está en lo mon passant;
y li sembla cosa estranya,
si á la lógica, un instant,
veu solsament en campanya.

Y es qu' ofega á la vritat,
d' una societat, escória,
lo sistema relajat;
capítul que vindicat
ja será al fi per l' historia.

Per lo tant, Pepet amich,
ja que al menos aconsola
que rés hi ha etérn... sols te dich
que no 't donguis cap fatich
y deixa rodar la bola.

Que cada qual se componga,
que per lo vist prou que ho fa;
y si rés tens que maná,
ja sabs que pots disposá
del teu amich

SERRALLONGA.

DOS ESTRENOS

Á CASARSE TOCAN.—ALI-BABÁ

No ha defraudat las esperansas del públich lo *gran sainero* Ricardo de la Vega, al entregar á la escena espanyola la seva última producció, que ab lo titol de *A casarse tocan ó la Misa á grande orquesta*, promét ser una gallina dels ous d' or, per la afortunada empresa del teatro de Catalunya.

La falta d' argument y la trivialitat del assumpto queda compensat ab usura, gracias á un moviment escénich vertiginos y 'l número de xistes qu' esquitxa un diálech viu, armoniós, tot moviment y vida, tot variat; verdadera exposició de characters y tipos sobre 'ls quals salta la imaginació durant un' hora sense fersen compte.

Lo mestre Chapí ha adornat la obra ab tres preciosos números, sobressurtint lo notable terceto religiós que acaba ab un concertant en el que hi están majistralment combinadas las veus de 'ls que ensejan la missa, lo repich de las campanas, y lo conegut tango *El café* de la sarzuela *Certamen Nacional* que ab molta oportunitat cantan uns cegos en lo carrer.

En lo desempenyo se distingí d' un modo notable la senyora Alverá que en lo curt paper de *Remedios* dongué mostrat de ser una de las primeras actrius cómicas que possehim en Espanya, pus en lo diálech que té ab lo capitá, difícilment se 'n trovaria un altra que ho digués ab mes intenció. espontaneitat y vis cómica.

També se distingí en lo difícil paper de cantant de capella lo senyor Chaves, arrodonint lo bon conjunt las senyoras Bardo (E) y Lopez y 'ls senyors Bosch, Gimenez, Guzman, Castillo y Alcón.

Tocant al senyor Isern debém dirli que dona á son paper una entonació massa dramática y no ha de ser aquesta la nota dominant en lo capitá don Alvaro.

Creyéim també que per culpa del moviment impacient del caball no pogué dit actor declamar ab la serenitat deguda. arrivantlo casi á desconcertar.

En la decoració s' han lluhit los senyors Moragas y Urgellés.

Un avis 'ns permeterém donar á la Empresa y es: que hauria de acabar per complert ab la clach, que ab sos aplausos inoportuns creará á no tardar antipatías entre 'ls artistas, pus no compreném ni podém dispensarho que aplaudissin lo final del diálech sortint en escena sols lo senyor Isern, y que al sortir la senyora Alverá se la desairés ab lo silenci, habent sigut elia la mereixedora de la distinció, per lo magistralment que desempenyá son paper.

Ja observárem igual mostra de irrespetuositat al estrenarse *Leon y Leona*.

Ab verdader luxo en trajos y decoracions s' ha presentat la sarzuela *Ali-Babá*, y estranyém qu' avuy ab la competencia teatral que hi ha estesa, s' hagi arriesgat la Empresa derrotxant en una obra de tan malas condicions literarias y escassos mérits musicals.

No coneixém l' original francés que A. Vanloo y V. Busnach escribiren, pero dubtém que 'n sigui fiel la sarzuela de don Joseph Zaldívar, y si aixis fos, es d' estranyar que hi hagi un directó escénich qu' admeti obras tant insulsas y que per ellas 's gastin tants diners.

La música que segons diuen es original del mestre Lecocq, en rés se sembla á las del autor de la festiva *Figlia di Madame Angot* ni á la inspirada de *Giroflé Giroflá* obras las duas del esmentat mestre; aixis es que encar que hi ha alguns números bons, com la reputació del mestre es bastant alta, passaren poch menos que desapercebuts.

Los trajos son d' un gust irreproachable, fets baix los figurins del especialista en aquest ram, senyor Labarta.

Lo decorat ha sigut encarregat als reputats pintors senyors Chia, Moragas y Urgellés, notantse en lo del senyor Chia molta desigualtat, pus tot lo que te de notable la de *La cova dels lladres* ja en vritat, colorit y bona perspectiva, n' está faltada la de *la plassa de Bagdad*; decoració aqueixa qu' algun periódich ha dit ser la millor y sens dubte per error de caixa, debia volguer dir la pitjor.

De las dels senyors Moragas y Urgellés sobressurten, la *Casucha* y la de *La festa de Mahomed*.

En lo desempenyo, encar que poch hi pogueren fer, se distingiren la senyora Fuertes en los *couplets* (única pessa inspirada) la senyora Cabeiro y los senyors Suarez, Rizo y 'l bailarí senyor Muñoz.

R. ESTANY.

La sogra

A MON AMICH GUILLEM MORESO

Molt mal d' ella se n' ha dit;
Molt s' ha fet per desvirtuarla;
Molt s' ha gastat per pintarla
Igual qu' un mal esperit.

Donchs jo la vuy defensar,
Y si algú ho trovés estrany,
En tal dia farà un any;
Per xó no m' haig d' espantar.

Qui es la sogra?... Es una dona
Que quan menos, té experiència;
Y si deu tenir paciència,
Lo seu caràcter ho abona.

Lo gendre si qu' un se pert
Volent fer sa apologia...
Jove..... plé de fantasia
Y casi sempre, un cap vert.

Es lo gendre, un pensament
Que 's panseix tot desseguida,
Y un cop la rosa es pansida
Ja 's torna juguet del vent.

Aixó sí.... avants de casarse
Tot es está be ab la sogra;
Tot lo que vol, ell ho logra
Per simpatías captarse.

Sogra, que vol aná á allí?
Sogra, que vol aná á allá?
Sogra, no os podeu cansá.....
Sogra, deume 'l bras á mí.

Per la sogra tot son ditxas
Pus com que á n' ell li convé,
Sempre á la sogra la té
Cor que vols, cor que desitxas.

Pero aquest perfecte estat
Que dona forsas y vida
Es converteix en mentida
Al moment de ser casat.

Las paraulas de dulsura
S' han tornat crits y reganys,
Y passen anys, y mes anys,
Y sempre, sempre amargura.

Lo gendre ja no la vol;
D' ella á tot' hora murmura;
Li encarrega la criatura
Y.... apa sogra, á pendre 'l sol.

Y cuidado qu' ella 's queixi...
La sogra no 's pot queixar,
Abaixá 'l cap y callar
Ja que es vella, que pateixi.

Es una dona sens cor,
Sense sentiments ni entranyas,
La sogra, ab las sevas manyas
No mes 'ns dona tristor.

«Y per rés os mou questions.
No dona pau ni alegría,
Ara fos, no 'm casaria,
Es un orga de rahons.»

Lo gendre s' espressa aixis,
Aixis malmét la existencia
D' una dona y una herencia
Que 'l fan viure bo y felis.

Y faig punt per no cansarlos.
No m' agrada ser pesat.
Y jo vuy ab lo espressát
Unicament preguntarlos:

Per qué 'l gendre ants de casarse
Ab la sogra viu tant bé?
Vaja que 'm digan qué té
Qu' aixis logra cambiarse?

Perqué lo mateix no fá
Una vegada es casat?
Qui romp la felicitat?
Qui la comensa á trencá?

Al que vulgui contestarme,
Que ho fassi.... li agrahiré:
Cinch y set, bis, del carré
Vermell, si volen trobarme.

R. ROCAVERT.

LA CARTA DE NAVEGAR

DE D. FREDERICH SOLER (PITARRA)

Ab aquest titol' s' estrená lo dimars en lo Teatro Catalá,
una comedia en tres actes; la segona de la temporada.

Lo pensament de la obra se reduheix á pintar lo caràcter
tabalot d' un marit que 's dedica á buscar las donas agenas;
d' un gomós, calavera tonto, que fa lo mateix; y 'l d' un
home ignorant y escéptich pero rich, que te la séba de voler
qu' es parli d' ell, ideant tots los medis possibles per lo-
grarho.

Las altras figuras del quadro, son; una dona jove, casada,
á qui lo seu espos pretent enganyar pero que la sab mes
llarga qu' un estudiant de Cervera y una romántica á qual
esperit sobra la materia, com diria Espronceda.

L' intriga está ben pintada en l' acte primer qu' es de tot
punt recomenable y que camina franch fins al final, vestit
d' una versificació esmerada y salpicada d' imatjes dignas
de la pluma del senyor Soler.

Lo segon acte corre be fins á la mitat, en hont comensa
alguna confusió, tal vegada per confiar lo curs del argu-
ment á una frasse, que si s' escapa del oido del espectador,
fa que aquest perdi lo fil, com vulgarment se diu, y cregui
defectuós lo que solsament es difús, pero que ja n' hi ha
prou per treurer l' ilusió.

Aquells llums del final farian mes efecte ab l' escena
fosca.

Lo criat en la glorieta hi está de mes y ab major abunda-
ment quan es veu que hi es colcat tan sols per dir un xiste
vulgar y de poch gust.

Lo tercer acte es desenllassa ab naturalitat, si be adoleix

del defecte de perteneixer á una comedia escrita de fa alguns
anys quan lo Teatro tenia menos exigencias y 'l gust nave-
gava per altres derroteros molt distints dels d' avuy.

En resumidas *quantas* dirém que *La carta de navegar* es
una comedia que s' escolta ab gust per la inagotable vena
del autor demostrada en totas las escenas de tots tres actes
que no logran fatigar al espectador á pesar de las sevas
llargas dimensions, que deurían escursarse en be de la co-
media, logrant que agrades encara mes del que agrada.

La execució va adoleixer d' ensaijos per algunas de las
parts, de tal manera, que en alguns passatjes semblava
mala prosa lo qu' es una versificació fluida y de primer
ordre.

No van faltar tampoch ensopegadas en la dicció que van
aixecar rumors en l' auditori: grops que no dubtém haurán
desaparescut en las següents representacions y que redun-
darán en bé de la obra.

Esceptuant aquestas faltas, tan fácils de corretjir, tots los
artistas que prengueren part en la execució se portaren
com ja tenen acreditat de sobras.

Debèm advertir á la senyora Ferrer qu' ha de despullarse
en lo que puga, d' aquella declamació ampulosa que con-
trasta vivament ab la naturalitat tan celebrada dels actors
del nostre Teatro, pus que si be interpreta un personatge
platónich, ha de ferse cárrech que *La carta de navegar* es
una comedia del dia y no un drama de capa y espasa.

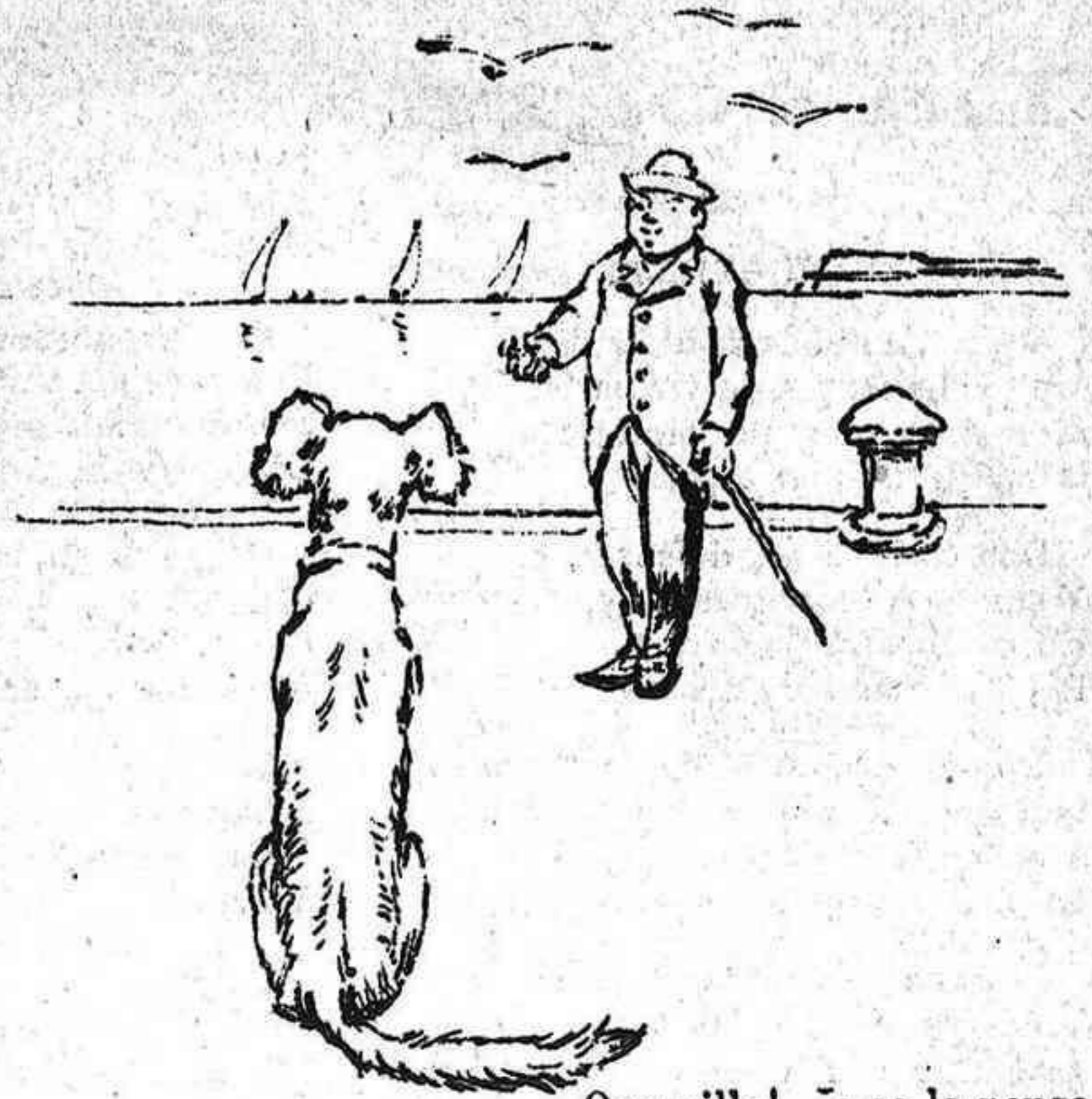
La Sra. Parrenyo va alcansar un verdader triunfo.
La numerosa concurrencia qu' omplia lo Teatro va aplau-
dir varias escenas y especialment los finals dels actes, cridant
al autor senyor Soler que tingué que presentarse á rebre
los aplausos en companyia dels artistas que prengueren
part en la execució de la obra.

PEPET DEL HORT.

BANY DOBLE

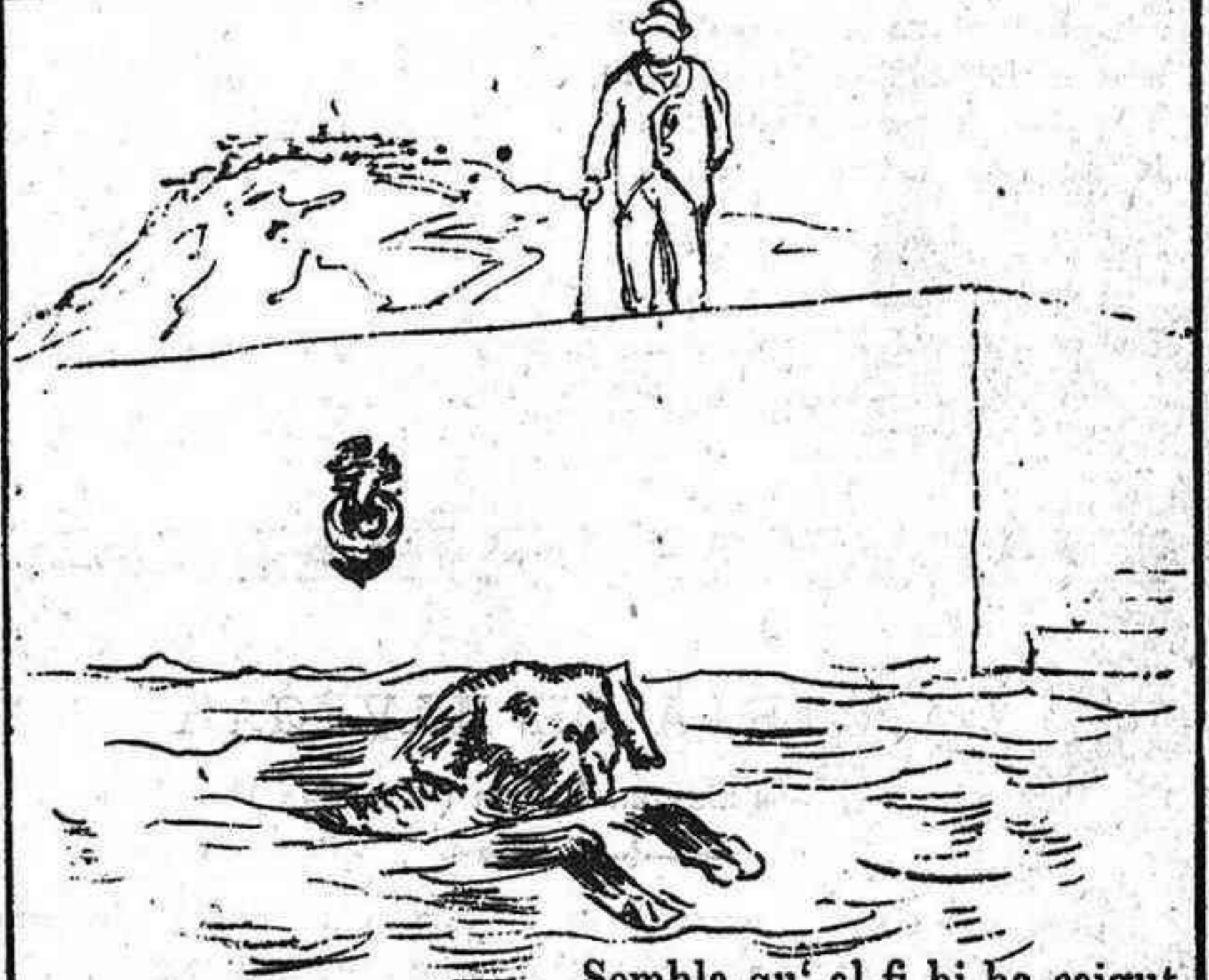
Poch sabs el perquè hem vingut.

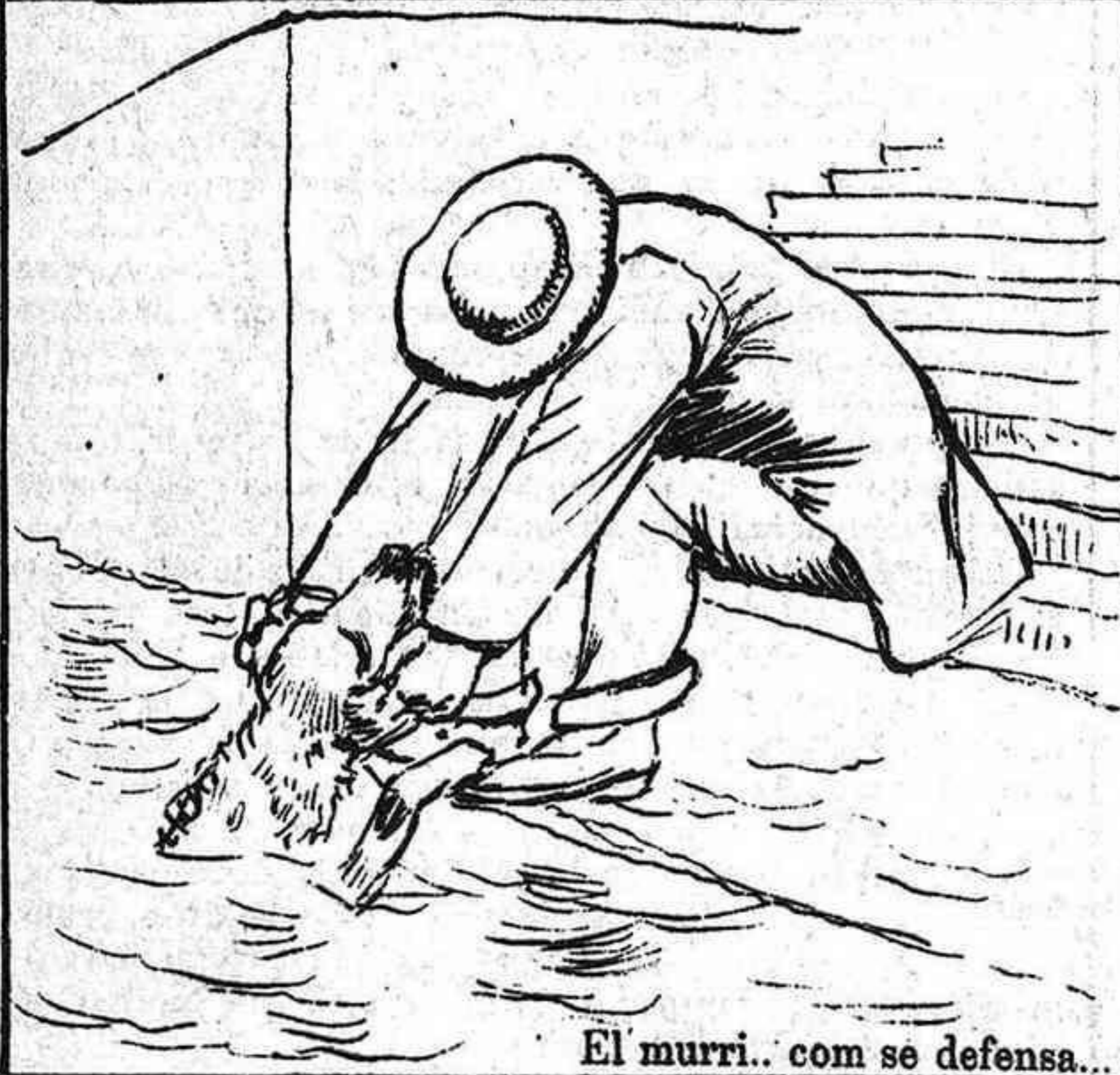
Que pillo!. Ja se la pensa.

Vaja, vina, sin verguenza...

Sembla qu' al fi hi ha caigut

El murri.. com se defensa...

Ara si que me 'ls ha hagut.

EFE 3.5.21

—Soch casada.

—Seré mut,
estimim.

—No tinch tan fetje.
Mirís que m' ha dit lo metje
que 'm convé per la salut.

NOSTRE RETRATO

Tenim avuy lo gust de publicar el de Dª Elisa Mendoza Tenorio, distingidíssima artista dramática, aplaudida en tots los teatros d' Espanya.

Ha format part com á primera actriu de las companyias de Calvo, Vico y Mario.

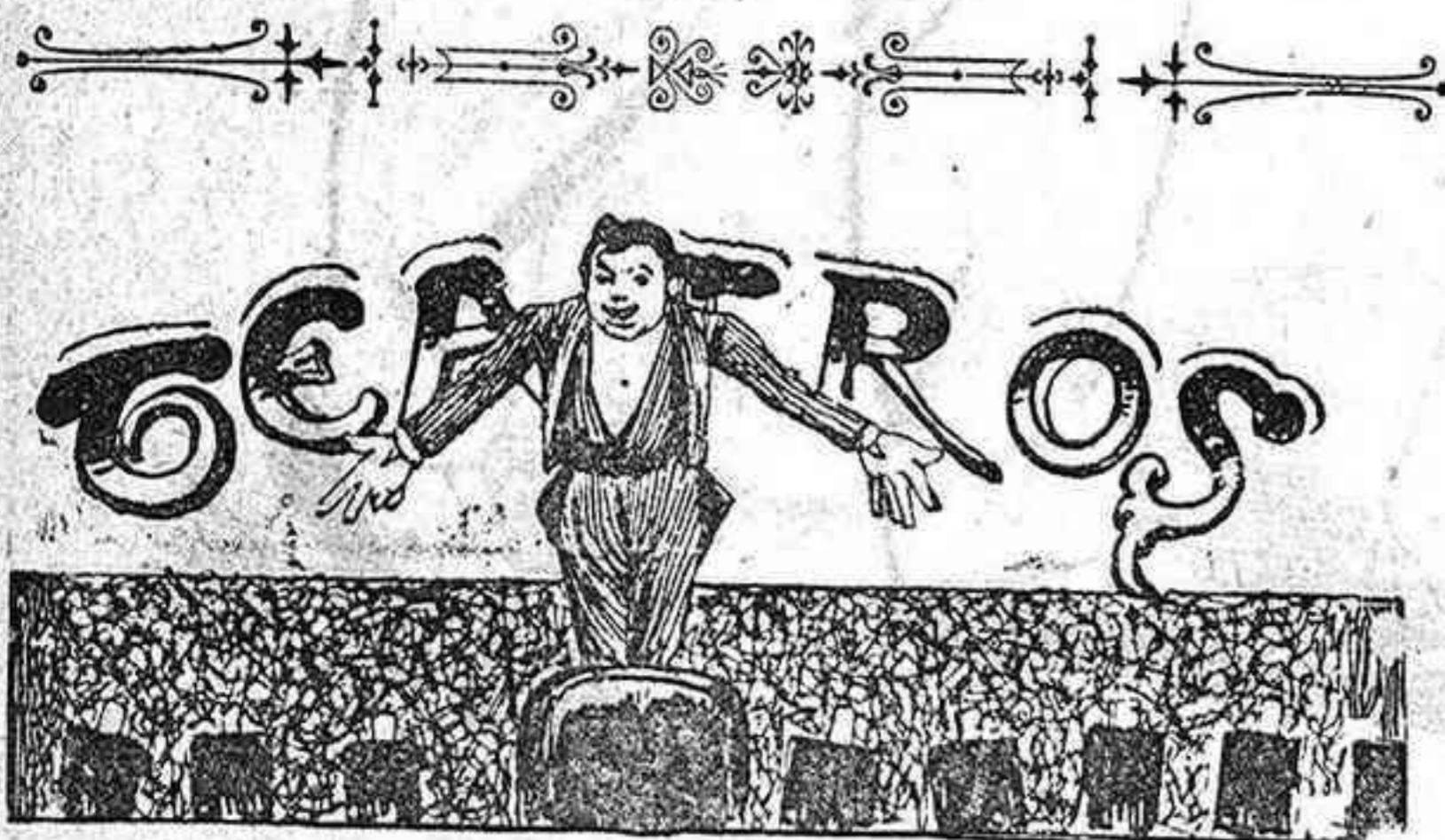
Avuy ha abandonat la escena en motiu d' haber contret matrimoni ab un distingit doctor en medicina.

¡AHIR Y AVUY!

Era una nit d' estiu, la blanca lluna argentava la plana, ma estimada abressada al meu coll, ab sa mirada mos ulls semblava devorar..... Tot d' una, ¿M' estimas molt? li dich. Y mitj confosa respongué á ma pregunta inesperada fentme un petó en lo frónt; y ab apagada veu, com aquell que 'l que vol dir no gosa, acostant en mon pit sa hermosa testa, —Sols tú ets ma ditxa, me digué; ma vida fóra sens ton amor, torment sens mida. Y tú també m' estimas molt? ¡Contesta! —Sí, prenda mèva, tota ma esperansa en tú la tinch posada; sols espero ton espós poguer ser, puig considero que serás per mí l' iris de bonansa..... Y després de mil voltas de jurarme l' amor inmens que lo seu cor sentia, fentli un petó en los llábis, de m' aymía ab grèu racansa vareig separarme.....

Ha passat ja molt temps d' aquella escena; avuy la trobo y ni tant sols me mira, y quan ella ab desdeny la cara gira, no vèu que de dolor mon cor omplena,

A. FERRER Y FERRER.

LICEO.—Notable temporada promet ser la present ab l' elenco contractat y repertori que 's posará en escena.

Figuran en la companyia las reputadas artistas senyoras Barberini, Borelli, Leroux. Schalki-Lolli. Vant-Zandht y los senyores De-Marchi, Marconi, Valero. Laban, Boudouresque y Visconti, además del concurs del eminent mestre Goula.

S' inaugurarà ab *Los amantes de Teruel* que tant extraor-

dinari éxit obtingué en la primavera passada, possantse are ab lo degut aparato per qual motiu s' ha encarregat la direcció escénica y part decorativa al senyor Soler y Rovirosa. Seguirá *Francesca di Rimini* Hugonotes, *Lohengrin*, *Aida*, *Semiramide* y *Orfeo*, ab las que anirán debutant paulatinament los esmentats artistas.

No es estrany pues que en vista de la notable companyia (com pocas vegadas s' ha vist) s' hagi obtingut un abono tan considerable com lo lograt en lo present any.

ROMEA.—Lo *Vesten Anton*, va proporcionar dos plens en las dos funcions que 's van dar lo diumenje passat.

La senyora Parreño y 'ls senyors Goula y Fuentes aplaudits extraordinariament y cridats al final de cada acte en unió del autor.

S' ha reproduhit la pessa *Los banys de Caldetas* que á pesar de mostrar ser obra de mestre en l' art cómich, no respon á las exigencias del nostre Teatro modern.

Los senyors Soler y Fuentes van estar com vulgarment se diu: de primera.

L' agregat de boigs, atipant de fástich á la concurrencia, com sempre.

La bonica comedia del senyor Soler *Las papallonas* va ser molt aplaudida la nit del dilluns.

Del estreno de: *La Carta de Navegar* ne parla apart, nostre company de redacció *Pepet del Hort*.

NOVEDATS.—Ab la coneguda obra *Maria Menotti* la companyia Tutau inaugurarà la temporada d' hivern, obtenint molts aplausos los principals artistas.

Diumenje á la nit á causa d' haber suferit una desgracia de familia la aplaudida actriu senyora Mena, tingué que cambiarse la funció anunciada, per la bonica comedia titulada: *Lo que vale el talento*, que apesar de no habersen dat cap ensaig, obtingué una perfecta execusió per part de tots los artistas, distingintse molt particularment las senyoras Clemente y Sala y los senyors Tutau, Parreño, Oliva y Pigrau.

En lo sainete *Pepa la frescachona*, lo senyor Capdevila feu gala de sa vis-comica, vejentse molt aplaudit.

ESPANYOL.—Per dissapte s' anuncia lo debut de la nova companyia de sarzuela que actuará en la temporada d' hivern.

Forman part d' ella, entre altres artistas ventatjosament coneguts de nostre públich, las senyoras Martí de Moragas y Sendra y los senyors Miró. Soler y Borrás, sent los senyors Padrós y Oliver directors d' escena y d' orquesta, respectivament.

Inaugurarán ab l' aplaudidissima sarzuela del mestre Lecocq. titulada: *El duquecito*, en la que tan se distingeix la senyora Martí habentla estrenada en lo Circo Barcelonés (avuy Opera) ab éxit extraordinari.

Li augurém brillanta campanya ja que á mes de possehir lo estens repertori conegut, figuran obras novas, com son: *Colon*. *El molino de la ermita* y *La vuelta de los sobrinos del Capitán Grant*.

NOU RETIRO.—La coneguda sarzuela bufa dels senyors Pina y Rogel, intitulada: *Francifredo* es la única novetat en la present setmana.

Com las condicions que posseheixen la majoria dels artistas d' aquest teatro, no son las més idoneas per salvar aqueixa classe d' obras, no es de estranyar la ovació que alcansaren al final de l' obra.

Per altra part y ab honor á ells, debém dir que lo gust de nostre públich ja no es d' aquest género.

CIRCO EQUESTRE.—Dissapte últim debutá Mr. Novelus que ab sas vistas de la Exposició de París y ab lo poch gust en los quadros fantasmagorichs que presentá, lográ aburrir á la concurrencia.

Creyém estaria acertada l' empresa si feya plegar velas al *monsieur* y lo fés marxar con las vistas á otra parte.

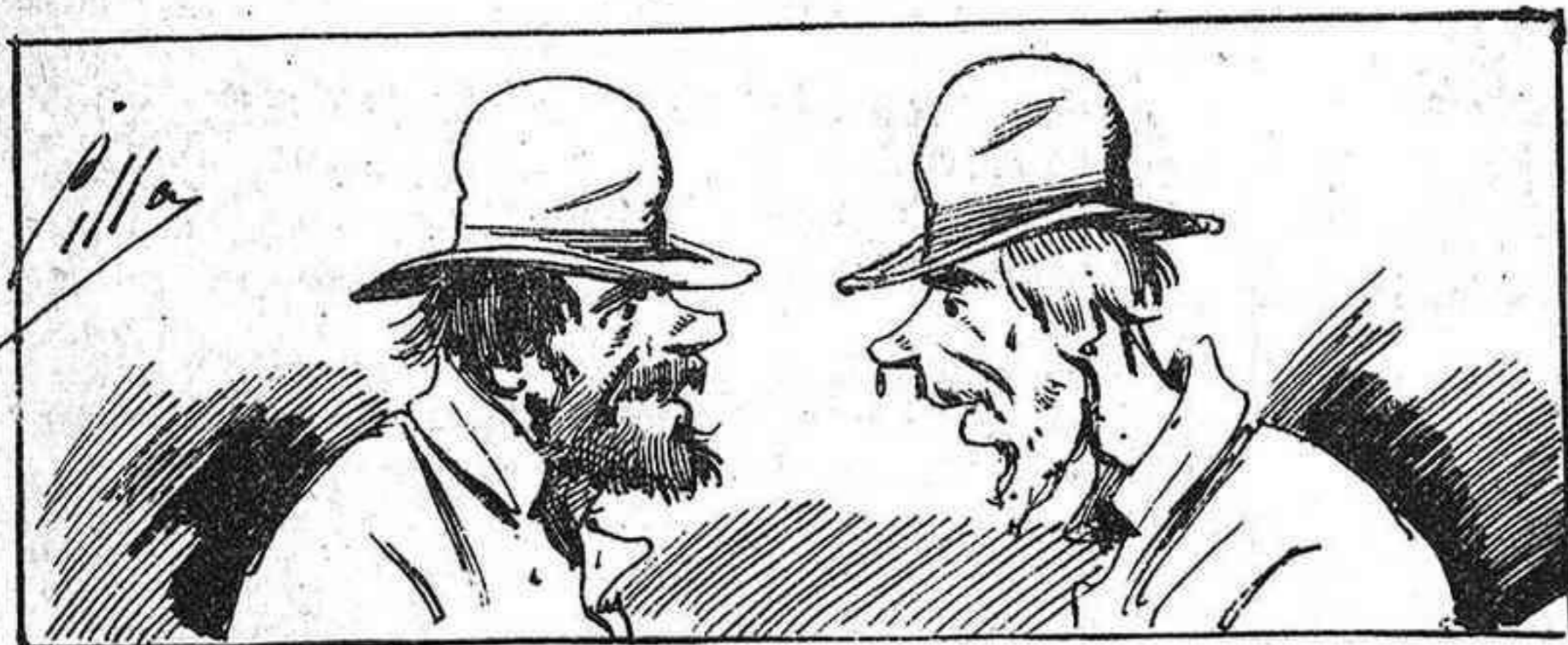
UN COMICH RETIRAT.

LO PAPA VÈ

Si es que vè, ja no m' amohina
lo casarme ab ma cusina.

—Vol dir que ho sab ab certesa
de que 'l sant pare vindrà?
—Be m' ho van assegurà.....
—Vegi si 'm poguès logrà
el tenirlo jo á dispesa.

—Si vè ell, ni un dia passo;
me li presento y.....
—Sàblasso!

Si vé el papa, Sant Macari!
llavors, adios setmanari!

Dias passats es queixava un colega de que no havia arribat un céntim á Puigcerçós, de las moltas mils pessetas que ja s' han recullit per aliviar las desgracias d' aquella desventurada comarca.

Si es aixís, hauríam de saber qui ho guarda aixó, porque jo vaig dar dugas pessetas y voldria saber que se n' han fet.

Quinas ganas de guardar uns quartos que si els robavan ó es perdessin donarian molta feyna per buscarlos.....
¿Que no es vritat?

A n' en Varela, aquell noy tan de bè fill de donya Luciana, l' han dut de *passo* á la presó de Pontevedra.

Si no l' haguessin tret del *Abanico* de Madrid no haguera fet cap mes malifeta.

Oh! Esperintse.....

Sembla que 'ls assumptos de Buenos Ayres, prenen molt mal carís.

La extraordinaria puja del or ha fet que 's declaressin en huelga multitud d' industrials y 'ls comerciants deixan de fer compras al estranger.

Aquella tan anhelada Xauxa comensa á reganyar las dents.

Veyám si ara ab l' Associació de periódistas entrarém en un período mes sério y 's tractarán ab mes bona fé las obras que s' estrenin en los teatros locals, fent cas omis d' amistats y antagonismes tant en boga d' algun temps en aquesta part.

Ne fem traslado d' aquesta observació al digníssim president honorari senyor Mañé y Flaquer y á tots los directores de la premsa local.

Y qui no serveixi, al carrer.

A Madrid ja han dimitit mols dels concejals últimament nombrats.

Si 'n volen, aquí tenim molts personatjes de tots colors que mentres sigan cárrechs per sacrificarse p' el país, los admeterán desseguida.

Oh! y Concejals!....

Lo célebre «Destructor» aquell torpedero de que 'n feyam tantas bocadas, diu que passa al Ferrol per ser desarmat.

Ja ho veig, lo ministre d' Hisenda demana economias...

No 's rebaixarán pas las pagas de generals, gefes y altres empleats de l' armada.....

Al barco si que tant se li en dona que 'l desarmin com que 'l deixin armat.

Nosaltres, si, que 'ns deixém armar per rés.

En Leon s' ha suicidat un tranquil del modo sègüent:

Va pujar dalt del campanar y es va posar á tocar á morts y després quan va pensar que ja havia tocat prou, es va tirar per una obertura quedant com una coca en las pedras del carrer,

Rés, va voler honrarse ell mateix.....

L' areonauta capitá Mirat, ha sofert una horrorosa caiguda en Trigueros (Sevilla) per efecte d' un esqueix en lo Mongolfier y al estar á molts metros d' altura.

Lo senyor Mirat va anar á estrellarse sobre una teulada de la que fou recullit per una parella de la guardia civil.

Lo desdixat moro executat en Casa Blanca tenia de 22 á 23 anys, moreno, casi negre, y á las moltas preguntas que se li feyan, sols contestava ab aquella frase peculiar de 'ls fills del Islám: «Estava escrit.»

Per falta de butxí va haver de ser mort per un moro d' una kábila vehina, el qual després de fet lo disparo va fugir internantse en los boscos.

Ja en terra lo sentenciat, varen tirar-lo á un pati de la Mesquita en hont morí després de dos horas d' horrorosa agonía.

Las últimas paraulas que va pronunciar, ván ser també las de: «Estava escrit.»

Un prés de Fuentesauco va suicidarse tirantse al pou de la presó.

Lo parte no diu si varen trovarlo con la cabeza hácia abajo y las piernas en la parte superior, com deya *La Publicidad*, lo dia que's va trovar á aquell músich en lo pou del Teatro Circo Barcelonés.

Doném nostre profundo pésam á la eminent actriu catalana donya Carlota de Mena, per la irreparable perdua de la seva mare, que sufrí lo diumenje passat.

En lo panteón de las víctimas del furor del tigre *Saballs* qu' ha d' aixecarse en Llayers, no fora mal posarhi lo retrato del matador, com volia fer l' escultor del «*D. Juan Tenorio*.»

Aixis coneixeria la posteritat á aquella fiera ab bigotis de pam, y plourian mes malediccions sobre aquell hidrófobo carli.

Diuhen de Málaga que á un acaudalat *labrador* d' aquella provincia li ha costat passo de 20,000 duros sostenir un plet en hont no 's ventilava la mitat d' aquesta suma.

L' irritació que li ha produhit es tal, que á consecuencia d' ella es fácil que quedí cego.

Oh, justicia!... Si algú ens demana la capa val més que la donguém.

Ha mort en Ripoll l' antich periodista don Ramón Ginesta.

May en los seus escrits havia atacat á cap personalitat en los molts anys que va ocupar un lloch en l' estadi de la premsa.

Ara tampoch es fá gayre (sic.)

Deu l' hagi perdouat.

La Publicidad fa sapiguer que dos dels seus redactors han marxat á Paris.

Vaya un acte de trascendencia....

Y no han tirat?

Vamos, senyor Soujol, que no 's pot queixar del articlet del *Arch de Sant Martí*, titolat *Nostra denuncia*, en lo número del 20 del corrent.

Alló casi be es ferli l' amor.

Jo fos de vosté enviaria á aquella redacció un album ab tots los retratos de las víctimas qu' ha fet aquell *caixó de puros*, ó guillotina, com l' anomenan alguns.

Fassiho..... Faria 'l cop.

Desitjém que lo esmentat periódich surti triunfant de la denuncia que li ha caigut á sobre.

Vàrem llegir en un colega local, que en la plassa del Bon Succés, una dona li va pegá tal bofetada á un municipal, que li va fer sortir sanch per la boca.

¡Pobre Gutierrez!

Un pobre trevallador que 's dirigia nada menos que á Fransa en busca de feyna, va tenir la desgracia de deixarse olvidadas 80 pessetas en los *retretes* d' una de las estacions prop de Girona, y per colmo, de desdixas, un xich mes amunt, un empleat li va aixafar dos dits ab la portella.

Vamos que li haguera valgut mes en aquell dia, no haver-se llevat.

A Figuéras y mentras uns soldats acompanyavan á un prés al Jutjat desde la presó, per declarar, va fugir quan passavan frente lo Café del Centro.

Sorpresos los *caloyos* y veyent que ab las camas era difícil ferli la competencia, van dispararli dos tirs que per sort no van tocá al fugitiu ni á cap persona que podia en aquells moments pagar los plats trencats.

No curarém may.

Un capellá que fa dos anys va ser objecte d' un expedient per depurar *algo* que va passar en un collegi de senyoretas, ha sigut detingut per ser entregat al bisbe de Girona.

Aixís ho diu un periódich.

Y nosaltres anyadim qu' entre capellans y senyoretas no pot passar rés que no siga de Deu.

Prou serán malas volensas.....

¿En volen una de primera de *La Publicidad*?... Donchs lleixin que val la pena y es convencerán del valor de las revistas teatrals d' aquest diari.

Vostés saben que á última hora del diumenje va haber de cambiarse la funció del Teatro de Novetats per haver mort la mare de la Sra. Mena, posantse en escena *Lo que vale el talento* en lloch de *La Duquesa Clara*; donchs escoltin al revister del diari citat y veurán com algunas de las obras que critica las deu veurer desde casa seva. (Com molts cops ho demostra encara que no tant com aquest).

«Ante concurrencia bastante numerosa, anteanoche se puso en escena en el Teatro de Novedades por la compañía que dirige el señor Tutau el drama en tres actos *La duquesa Clara*, que es una traducción de *La princesa George* de Alejandro Dumas. Los actores se esmeraron en la interpretación de sus respectivos papeles, y en verdad que fué muy aceptable en conjunto el desempeño del drama, distinguiéndose especialmente la Sra. Mena en su difícil papel.

El público premió con repetidos aplausos á los artistas.»

Ni la Sra. Mena va trevallar, ni la *Duquesa Clara* se va representar.

Así se escribe la historia.

1000.000,000 CROMOS LITOGRAFIA BARCELONESA de RIBERA Y ESTANY

En aquest acreditat establiment s' hi trovará un èstensissim assortit de Cromos de tots preus y classes, especialment per felicitacions de Serenos, Vigilants, dependents de Barbérias, mozos de Cafés, &&&

Tambè podém oferir al públich, tarjetas per las próximas festas arregladas baix modelo ó capritxo dels interessats, ab gran prontitut, esmero y baratura.

Carrer de S. Pau N.º 56

NOCTURNO.

No vaig poguer resistir!
era tan maca, tan franca!
tan carinyosa! tan blanca!...
no sé lo que vaig sentir!

Lo séu posat va tentarme,
los séus ulls van seduhirme,
lo seu cos va pervertirme
y no pogui dominarme!

Comensava á fosquejar,
la nit depressa avansava,
y jo, que ja l' esperava.
vaig sentir un sospir llensar.

Aquella veu aflijida
se va internar dins mon ser
com una punta d' acer
que m' atentés á la vida.

Obcecat d' amor s' eleva
mon cor fins á lo infinit,
y entre 'l follatje tupit,
sento una veu... /Será seva!

Lo paratje.. solitari;
la nit negra, misteriosa,
ella ignocenta y hermosa,
jo gallart y temerari;

Ocasió mes oportuna
no podia presentarsem...
l' agafo, vol separarsem,
lluytém 'ls dos á la una,

Y entre mitj d' esforços grans,
de prompte al pit se m' arrapa,
fa un /marremau! m' esgarrapa,
y m' escapa de las mans.

E. CALLZ.

NOTICIAS MARITIMAS

Lo pailebot "*El Barcelonés*, Capitá *Tamboret*, está corrent un ciclón provincial en lo golf del Fusionisme.

La tripulació contraria á las maniobras ordenadas p' el Capitá, ja ha donat algun crit de ¡Muera el Cere monioso!...

L' escampa crias "*Baró*" ha sortit del port de Madrit á tota vela per arribar y... seurer.

En Mellado rient com un boig....

Ha entrat procedent de la Garriga lo omnibus Rius y *Tamboret* que seguirá lo seu acostumat viatge á Olo-reula l' hora menos pensada

Lo despatxarán los mateixos.

AVIS IMPORTANT

Als coleccionistas de la *Galeria de Celebritats* de
La Tomasa

Vista la gran acceptació que ha tingut en nostre periódich la *Galeria de Celebritats*, ja sia per lo perfecte parecut, ja per lo interessant autógrafo, per qual motiu se fá indispensable lo guardarse en tota persona aymant de las lletres y arts, la Direcció d' eix periódich, determiná fer un tiratge especial de los retratos de dita *Galeria*, el que vá imprés en paper de classe superior, no costant lo preu mes que 10 céntims

Al mateix temps debém notificar que se han reimprés tots los números del periódich que s' havian agotat, per lo que ja podrém servir coleccions complertas, aixís com números solts al preu ordinari de 10 céntims.

RASSA INTERMEDIARIA

Lo notari Don Bernat
ab llet de cabra criat
y rés com la llet l' engreixa,
si triga un quart mes á neixer,
de segur que surt crestát

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA TARJETA

Denya *Tres-dos Hu-quart-tercera*
Modista
Plaza de Sta. Total n.º 103, 2º, 1.ª

APRENENT FORNER.

ANAGRAMA

—¿Ahont vas tan demati?
—Vaig á la *tot* de 'n Marsal
A buscarli una *Total*
Que li vaig deixar ahir.

M. EMULAP.

ACENTÍGRAFO

Mes simpática 'm *tot* la Monserrat
Si tant *total* sempre no hagués estat.

LENAM LLOCH.

SINONIMIA

Tot es la llum que despedeix la lluna
tot es l' aygua que surt al peu del mont
tot es la espresió tant dolça com d' un
àngel
y *Total* hermosa, ton legitim nom.

JOSEPH TERRI.

INTRÍNGULIS

Buscar un nom de dona que 's puga
llegir tan de la dreta com per l' esque-
rra.

FANDILLETA.

LOGOGRIFO NUMERIC

1	2	3	4	5	6	7	8	9	Nom de dona.
9	1	5	8	5	6	7	9	—	" " "
6	9	3	9	8	7	9	—	—	" " "
1	2	1	7	3	9	—	—	—	" " "
1	7	8	9	4	—	—	—	—	" " "
4	7	3	9	—	—	—	—	—	" " "
1	7	9	—	—	—	—	—	—	" " "

4 2—Nota musical.
5—Vocal.

ANTON MARCA BOADA.

GEROGLIFICH

x
:
P
1888
O L O L
:
P
1890
A

DOS TIPOS DE VILAFRANCA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarado.—*Se-bas-to-pol.*
Problema.—

11 + 3 + 7 = 21

31 - 3 - 7 = 21

1 x 3 x 7 = 21

441 : 3 : 7 = 21

484

Geroglifich.—*Mil céntims son deu pe-
ssetas.*

LA TOMASA

PERIÓDIC: FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 ptas.
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
Extranger id.	2'50 "

NOTA—Tota reclamació podrà diri-
girse á la Administració y Redacció del
periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña.